

Procesul de desemnare a siturilor Natura 2000

cu accent pe

Seminariile biogeografice

CEEWEB, 2004

Editat în 2007

Text:

Dorotya Papp și Csaba Toth

Editare:

Dénes Nagy

Sarolta Tripolszky

Alberto Arroyo Schnell (WWF International)

Versiunea în limba română:

Asociația pentru protecția Păsărilor și a Naturii "Grupul Milvus"

MULȚUMIRI

Dorim să ne exprimăm mulțumirile și aprecierea pentru toate persoanele și organizațiile care ne-au susținut în munca noastră prin informațiile furnizate, prin sfaturile date și prin materialele trimise.

Sándor Barati CEEWEB Hungary
Andreas Beckmann WWF Accession Initiative
Arjan Berkhuisen Natuur en Milieu
Luc Dries WWF-Belgium
Sandra Jen WWF-European Policy Office
Zoltán Waliczky RSPB UK
Janice Weatherley IUCN Regional Office for Europe

Cuprins

1. Introducere	5	
2. Ce este Natura 2000?	6	
3. Prin ce diferă Natura 2000 față de tradiționala zonă protejată	8	
4. Planificarea desemnării siturilor Natura 2000 în țările aderante	8	
5. Procesul de desemnare a Ariilor Speciale de Conservare (SAC)	10	
5.1. Amendarea listelor	10	
5.2. Elaborarea listelor de potențiale Situri de Importanță Comunitară (pSCI)	11	
5.3. Aplicarea principiilor de precauție	11	
5.4. Analiza tehnică	11	
6. Procesul Seminarelor biogeografice	12	
6.1. Participanți la seminarele biogeografice	14	
6.2. Cum decurge un seminar?	15	
6.3. Runde adiționale ale semnarilor biogeografice	18	
6.4. Negocieri bilaterale	19	
6.5. Adoptarea oficială a Siturilor de Importanță Comunitară (SCI)	19	
6.6. Desemnarea siturilor	19	
7. Rolul ONG-urilor în proces	20	
8. Perspective		21
9. Concluzii	23	
10. Forumul European al Habitadelor	23	
11. Apendice	27	

1. Introducere

Aderarea la Uniunea Europeană din data de 1 ianuarie 2007 a marcat sfârșitul unui proces lung de pregătire realizat de România și Bulgaria. Cea mai importantă forță de coeziune în extinderea uniunii este creșterea bunăstării sociale și economice. Este clar de multă vreme că actualul model de producție-consum al "societății consumatoare" furnizează bunăstare materială pentru o mare parte a populației, doar că acesta se întâmplă deseori în detrimentul habitatelor naturale și speciilor.

Declinul continuu al biodiversității a tras semnale de alarmă în instituțiile UE și de aceea s-au elaborat și s-au implementat strategii, politici și directive pentru combaterea acestui fenomen.

***Directiva Habitate** (1992) este una dintre cele mai importante măsuri. Prin această directivă Statele Membre ale UE sunt obligate să pună în practică Natura 2000, rețeaua ecologică europeană de arii protejate, din ziua în care devin state membre ale UE. Noile state membre ale UE dețin o parte semnificativă a moștenirii naturale europene, incluzând și multe specii și habitate periclitare. Stabilirea rețelei Natura 2000 reprezintă un pas cheie în protejarea și menținerea acestor bogății naturale pentru generațiile viitoare. Astfel, este foarte important să fim siguri că desemnarea siturilor Natura 2000 se realizează în timp util și în mod corect. Pentru a realiza acest lucru este esențial ca proprietarii sau administratorii importanți să fie informați despre rolul și despre responsabilitățile lor în procesul de desemnare a siturilor. Această broșură oferă informații despre procesul de desemnare a siturilor și ajută la clarificarea rolului ONG-urilor în stabilirea rețelei Natura 2000.*

2. Ce este Natura 2000?

Natura 2000 este o rețea ecologică europeană de arii protejate, desemnate de Statele Membre ale UE, pe baza Directivei Habitate și Directivei Păsări. Conform art. 3 din Directiva Habitate (92/43/EEC), Natura 2000 este o rețea ecologică europeană sistematizată de Arii Speciale de Conservare (în limba engleză, Special Areas of Conservation -SAC) și Arii de Protecție Specială Avifaunistică (în limba engleză, Special Protection Areas - SPA). În continuare, în text se vor folosi prescurtările din limba engleză.

Directivele Habitate și Păsări sunt cele mai importante instrumente legale ale UE pentru protejarea biodiversității. Scopul Directivei Habitate este „să contribuie la asigurarea biodiversității prin conservarea habitatelor naturale și a faunei și florei sălbatice de pe teritoriul european al Statelor Membre în care tratatul se aplică. (Art. 2.1).

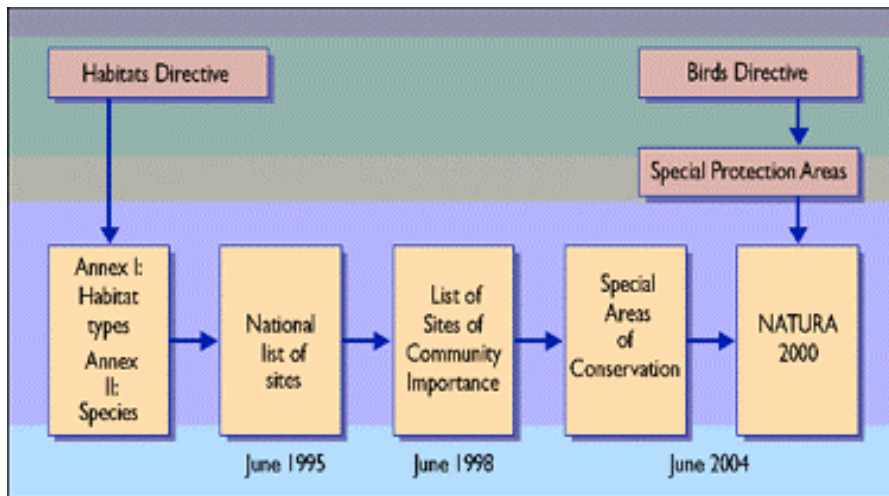

Fig. 1. Structura Natura 2000

Rețeaua presupune 2 tipuri de arii protejate: SPA – **arii de protecție specială avifaunistică** și SAC – **arii speciale de conservare**.

SPA-urile sunt desemnate de Statele Membre, conform Directivei Păsări (79/409/EEC). Această directivă obligă Statele Membre să „desemneze teritoriile cele mai adecvate” ca SPA-uri, pentru a „asigura supraviețuirea și reproducerea” speciilor de păsări menționate în Anexa I. a Directivei. Măsuri similare trebuie luate și în cazul

„speciilor migratoare care apar în mod regulat, dar nu sunt listate în Anexa I.”, o atenție deosebită necesitând „protejarea zonelor umede și, în mod special, zonele umede de importanță internațională”. Rolul Comisiei este să asigure coerența rețelei de SPA-uri.

Prin desemnarea **SAC**-urilor această protecție se extinde și pentru habitatele păsărilor și ale altor specii periclitare (speciile din Anexa II. din Directiva Habitare), respectiv pentru habitatele listate în Anexa I. a Directivei Habitare. Desemnarea SAC-urilor este un proces mai complicat decât cel pentru SPA-urilor, care necesită cooperare între Comisie și statele membre.

În prima fază, statele membre realizează lista **potențialelor Situri de Importanță Comunitară** (proposed Sites of Community Interest - **pSCI**) conform criteriului din Anexa III, stadiu I, Directiva Habitare. După aceasta, Comisia și Statele Membre cad de acord asupra listei de **SCI**-uri (Sites of Community Importance). În acest proces, seminariile biogeografice joacă un rol crucial. În final, Statele Membre desemnează lista adoptată a SCI-urilor ca **SAC**-uri (**Arii Speciale de Conservare**) (vezi Cap. 2.).

Selectarea SCI-urilor trebuie finalizată în maxim 6 ani de la declararea Directivei (1992). Până în iulie 2006 toate SCI-urile din UE 15 au fost adoptate de Comisia Europeană: regiunea macaroneziană, inclusiv Insulele Madeira, Azore și Canare (2001), regiunea alpină (2003), regiunea atlantică și continentală (2004), regiunea boreală (2005) și regiunea mediteraneană (2006). O reactualizare a listelor biogeografice cu siturile noilor State Membre se așteaptă în 2007, 2008 și 2009.

3. Prin ce diferă Natura 2000 față de tradiționala „arie protejată”?

Rețeaua Natura 2000 are câteva trăsături care o diferențiază de ariile protejate declarate la nivel național.

În primul rând, desemnarea SAC-urilor se face pe baza **informațiilor pur științifice** (aceste informații sunt disponibile) care oferă o bază obiectivă pentru selectarea acestor arii și întregesc astfel rețeaua. Aceste sit-uri oferă protecție numai speciilor sau habitatelor selectate, luând în considerare necesitățile lor de conservare. Chiar mai mult, ariile protejate trebuie să formeze o **rețea ecologică**, prin care se reduce izolarea și fragmentarea populațiilor periclitare, ajutând la conservarea biodiversității.

O dată ce o arie a fost identificată și desemnată ca sit Natura 2000, sunt necesare anumite măsuri de protecție. Identificarea și implementarea acestor măsuri pot fi cofinanțate din fonduri UE, așa cum este stipulat și în Directiva Habitate. Există deci posibilitatea de a cere suport financiar Comunității Europene, pentru protecția și menținerea acestor arii. Până în 2006, principala sursă de finanțare a UE pentru Natura 2000 a fost fondul LIFE - Nature. Din 2007, finanțarea ar trebui integrată în politica structurală și de coeziune a Uniunii Europene. EARDF (European Agricultural Rural Development Fund - Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală) va reprezenta o sursă pentru implementarea acestor măsuri, cum ar fi posibile compensări pentru fermieri sau dezvoltarea unui plan de management al acestor arii. Alte obiective pot fi incluse în ERDF (European Rural Development Fund - Fondul European pentru Dezvoltare Rurală), ESF (European Social Fund - Fondul Social European), Fondul Piscicol, etc. LIFE+ va furniza sume – comparativ – mai mici pentru alte prevederi necesare.

În final, conform estimărilor UE 15, ariile Natura 2000 ar putea să acopere mai mult de 18% din suprafața Statelor Membre (fără zone maritime), un procentaj semnificativ mai mare decât suprafața totală a zonelor protejate pe plan național, din cele mai multe țări europene.

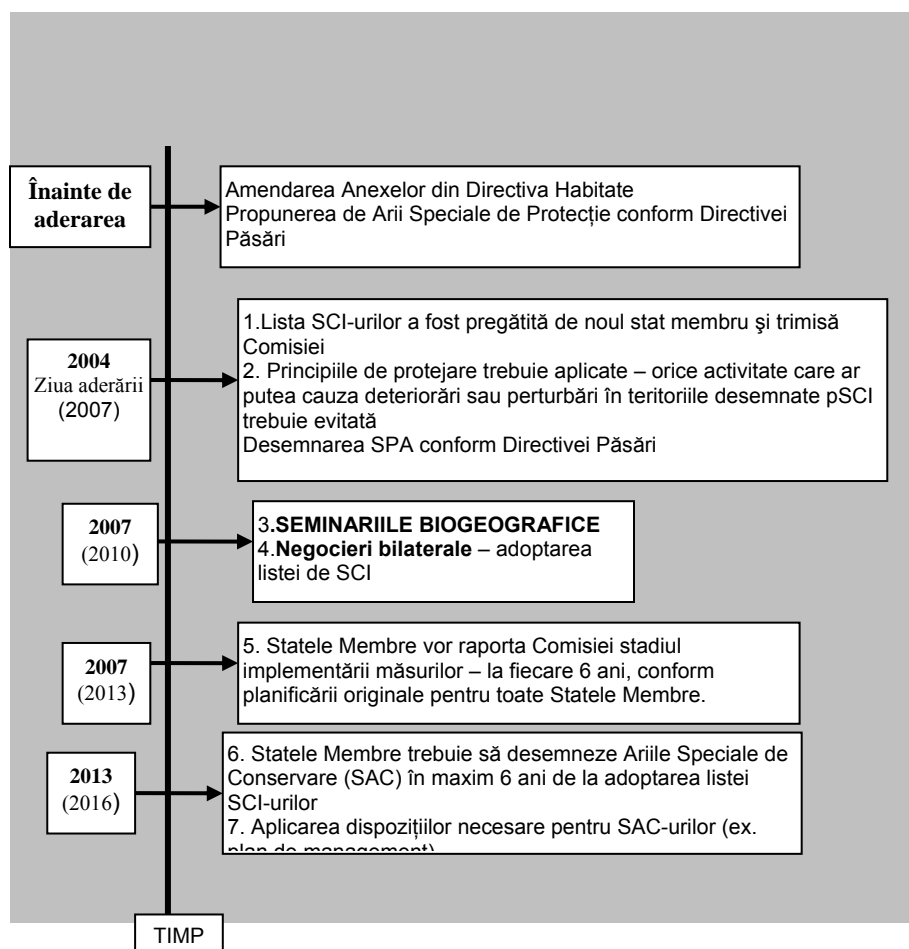

4. Planificarea realizării rețelei Natura 2000 în țările membre UE

Au fost decalaje mari în stabilirea rețelei Natura 2000, între actualele State Membre . Țările din primul val de aderare trebuie să respecte termenele din fig. 2, de mai jos. Începând cu ziua aderării, acestea au la dispoziție **3 ani** în care trebuie să organizeze seminariile biogeografice și **6 ani** pentru ca să desemneze SAC-urilor.

Perioadele de timp alocate pentru pașii specifici din procesul de stabilire a ariilor Natura 2000 sunt asemănătoare și pentru țările din al doilea val de aderare (România și Bulgaria), începând cu data de aderare a acestora (vezi fig.2).

Figura 2. Planificarea realizării rețelei Natura 2000

În partea stângă a imaginii sunt menționate termenele preconizate pentru fiecare etapă, gândite pentru țările din al doilea val de aderare. (pSCI – potențial Sit de Importanță Comunitară, SCI - sit de importanță comunitară, SAC – arii speciale de conservare, SPA – arii de protecție specială avifaunistică).

5. Procesul de desemnare a Ariilor Speciale de Conservare (SAC) și seminariile biogeografice

Procesul include realizarea de amendamente la anexele Directivei Habitat, înaintarea listei de pSCI, selectarea siturilor SCI la seminariile biogeografice ale fiecărei țări, adoptarea/ acceptarea acestora, și, în final, desemnarea SAC de către Statele Membre.

5.1 Amendarea listelor

În timpul negocierilor pentru aderare, țările candidate pot înainta amendamente la anexele Directivei Habitate, dacă dețin tipuri de habitate sau specii ce corespund criteriilor Interesului Comunitar și nu sunt incluse în Anexe. Acest proces a fost finalizat atât pentru cele 10 țări aderente, cât și pentru România și Bulgaria. Actualizarea listelor cu tipuri de habitate și specii este esențială în timpul procesului de aderare pentru că listele siturilor pSCI se realizează numai pe baza acestor anexe ale Directivei Habitat. Într-o fază ulterioară, nu se mai pot include noi tipuri de habitat sau noi specii nici în Anexa I și nici în Anexa II a Directivei.

Organizațiile Neguvernamentale sunt așteptate să se implice în această fază a procesului de implementare a Directivei, tocmai pentru a se realiza o **listă** cât mai **completă** cu tipuri de habitate și specii. Orice propunere trebuie susținută de date științifice întemeiate.

5.2 Elaborarea listelor de pSCI

Fiecare stat **elaborează și înaintează lista potențialelor Situri de Importanță Comunitară (pSCI)**. Această listă va cuprinde și descrierea caracteristicilor specifice fiecărui sit – prin completarea Formularului Standard (vezi apendicele 1). În aceste formulare standard se indică tipurile de habitat din Anexa I și speciile din Anexa II, care sunt prezente în sit.

Siturile pSCI se aleg pe baza criteriilor din Anexa III, stadiul 1 din Directiva Habitat. Țările candidate trebuie să elaboreze aceste liste până în ziua aderării.

5.3. Aplicarea reglementărilor de protejare

Din momentul aderării la UE, toate Statele Membre trebuie să aplice principiile de protejare și să evite orice acțiune care ar putea cauza o posibilă deteriorare a siturilor pSCI. Pentru acest scop, guvernele ar trebui **să informeze** populația despre aceste situri și să se abțină de la orice activitate, care ar putea deteriora vreun sit de pe listele naționale¹. În cazul în care nu a fost înaintat o listă națională completă, aceleași reglementări se aplică pentru siturile care, pe baza criteriilor științifice din directivă, ar trebui să fie pe lista națională.

5.4. Analiza tehnică

Centrul European pentru Diversitate Biologică (ETC/BD)² **analizează din punct de vedere tehnic lista pSCI-urilor**, pentru fiecare stat membru, pe baza criteriilor cuprinse în Anexa III, Stadiu 2, și a altor documente relevante, în mod special „criteriile pentru stabilirea listelor naționale de siteuri pSCI, la nivel biogeografic” (Criteria for assessing national lists of pSCI at biogeographical level)³. Directoratul General pentru Mediu al Comisiei Europene (DG Environment) trimite rezultatele evaluării Statelor Membre, cu cererea de a rectifica eventualele erori sau lipsuri din aceste documente.

---

¹ Pentru mai multe informații a se vedea documentul „Managing Natura 2000 sites: The provisions of Article 6 of the 'Habitats' Directive 92/43/EEC” (EC, 2000).
http://ec.europa.eu/environment/nature/nature_conservation/eu_nature_legislation/specific_articles/art6/index_en.htm

² ETC este un consorțiu a 9 parteneri cu conducerea în Paris la Muzeul Istoria Naturii (Franța)

³ Hab. 97/2 rev. 4 18/11/97. A se vedea de asemenea Habitats SWG 2002-02 rev1. Toate aceste informații se regăsesc pe pagina web a ETC: http://biodiversity.eionet.europa.eu/activities/Natura_2000/documentation

Cum se selectează Siturile de Importanță Comunitară?

- 1. Toate siturile identificate de Statele Membre în stadiul 1, ce conțin tipuri de habitate naturale și/ sau specii prioritare, vor fi considerate situri de importanță comunitară.
- 2. La evaluarea importanței comunitare a altor situri din listele naționale a Statelor membre, - de ex. contribuția lor la menținerea sau restabilirea statutului favorabil de conservare a unui habitat natural din Anexa I sau a unei specii din Anexa II, și/ sau menținerea coerenței rețelei Natura 2000 – se va ține cont de următoarele criterii:
  - (a) valoarea relativă a sitului la nivel național;
  - (b) poziționarea geografică a sitului în funcție de rutele de migrație a speciilor din Anexa II sau apartenența acestuia la un ecosistem continuu situat la ambele părți ale uneia sau mai multor granițe interne ale UE;
  - (c) aria totală a sitului;
  - (d) numărul tipurilor de habitat natural din Anexa I și a speciilor din Anexa II, prezente în sit;
  - (e) valoarea ecologică globală a sitului pentru regiunile biogeografice.

Statele Membre retrimite listele revizuite de pSCI. Următoarele discuții se vor baza pe informațiile incluse în aceste liste. În faza următoare, documentele enumerate mai jos se vor trimite participanților la seminariile biogeografice:

- a. **Lista de referință** – enumeră tipurile de habitate și speciile prezente în respectivele regiuni biogeografice de pe teritoriile tuturor țărilor membre.
- b. **Formularul Standard Natura 2000** – pentru fiecare sit propus de Statele Membre pentru regiunea biogeografică în discuție.
- c. Pentru fiecare tip de habitat și specie, **o hartă a întregii regiuni biogeografice**, prezentând toate siturile propuse de Statele Membre.
- d. Un tabel sumar, ce conține pentru fiecare tip de habitat și specie:
  - numărul siturilor propuse de fiecare stat membru;
  - suprafața (exprimată în procente);
  - primele concluzii preliminare;
  - comentarii și note.

6. Seminarul Biogeografic

Seminariile biogeografice sunt întruniri unde participanții discută și acceptă lista potențialelor Situri de Importanță Comunitară (pSCI) propusă de guvernele naționale. La aceste întruniri participă: Comisia Europeană, reprezentanți ai guvernelor naționale, ONG-uri, organizații ale proprietarilor de terenuri și experți independenți.

Selectarea siturilor Natura 2000 este realizată pe **regiuni biogeografice**. Pentru EU-15 au existat 6 tipuri de regiuni biogeografice: alpină, atlantică, boreală, continentală, macaronesiană și mediteraneană. Cea panonică, pontică și stepică au fost adăugate o dată cu lărgirea UE. Aceste regiuni acoperă teritoriile țărilor EU-27.

Numele țării aderente	Regiunile biogeografice
Bulgaria	Alpină, Marea Neagră, Continentală
Cehia	Continentală, Panonică
Cipru	Mediterraneană
Croația	Mediterraneană, Alpină
Estonia	Boreală
Latvia	Boreală
Lituania	Boreală, Continentală
Malta	Mediterraneană
Polonia	Alpină, Continentală
România	Alpină, Marea Neagră, Continentală, Panonică, Stepică
Slovacia	Alpină, Panonică
Slovenia	Alpină, Continentală
Ungaria	Panonică

Tabel 1: Regiunile biogeografice care acoperă teritoriile din primul și al doilea val de aderare a țărilor în UE (+ Croația).

Fiecare seminar biogeografic este organizat de Comisie, cu participarea țărilor care au teritoriu în regiunea biogeografică respectivă, astfel asigurând oportunitatea

conectării ecologice a habitatelor similare și armonizarea intereselor naționale cu politicile comunității.

La seminariile biogeografice adesea au loc discuții aprinse, nu numai din pentru că este o bună ocazie de a fi **critici** față de munca celorlalți, dar, o dată ce listele cu situri sunt acceptate la întâlnire, este foarte greu ca acestea să fie schimbate sau îmbunătățite. De multe ori, reprezentanții guvernelor trimit astfel de liste care sunt departe de a fi complete.

Câteodată, acele situri care pot intra în conflict cu planurile viitoare de dezvoltare, nu sunt incluse în liste, pentru a se evita conservarea acestor zone. De aceea, ONG-urile realizează așa-numitele „liste martor” (shadow lists) și le prezintă la aceste seminarii. În aceste liste încearcă să includă toate siturile importante din țară, incluzând de obicei un număr mai mare de situri decât cele de pe listele guvernamentale.

Listele martor trebuie să aibă o bază științifică; acestea sunt dezbătute intens în timpul întrunirilor și eventual, dacă este nevoie, sunt convocate noi întâlniri pentru ca reprezentanții să prezinte mai multe dovezi, de o parte sau de cealaltă.

6.1. Participanții de la seminariile biogeografice

Instituțiile Comisiei Europene

Comisia Europeană conduce și organizează procesul de desemnare a acestor arii. Directoratul General pentru Mediu al Comisiei Europene (DG Environment) coordonează întregul proces – de ex. păstrează contactul între participanții seminarului și Comisie, organizează seminarul, etc.

Centrul European pentru Diversitate Biologică (ETC/BD) este responsabil pentru partea tehnică și științifică a programului – de ex. realizează analiza datelor, pregătește documentele, etc.

Statele Membre

Statele Membre sunt responsabile pentru implementarea Directivei Habitat, de asemenea ele răspund de realizarea și completarea, dacă e cazul, a listelor de pSCI și finalizează procesul prin adoptarea listelor complete la sfârșitul acestuia.

În general, administrațiile naționale ale statelor sunt responsabile pentru pregătirea listelor pSCI, dar în unele cazuri, până la un anumit nivel, pot fi implicate și ONG-urile. Statele Membre participă la seminariile biogeografice prin reprezentanții lor desemnați.

ONG-urile

Reprezentarea și participarea ONG-urilor la seminariile biogeografice este coordonată de **Forumul European de Habitate** (European Habitats Forum - EHF), o platformă a rețelelor internaționale de ONG-uri, cu scopul de a influența politicile de conservare și de a susține implementarea Directivei Habitate și Directivei Păsări și a Planului de Acțiune Biodiversitate ale UE. Reprezentanții EHF pentru seminarul biogeografic sunt selectați pe baza expertizei și a datelor lor relevante pentru regiune, specii și habitate. Rolul lor este să asigure includerea tuturor habitatelor și speciilor importante în liste.

Utilizatorii de resurse (agricultorii, investitorii, proprietarii, etc.)

Participarea diferitelor categorii de utilizatori ale acestor resurse este asigurat de organizația Forumul Natura 2000.

Experții independenți invitați de ETC/BD

La seminarii sunt prezenți și experți independenți, invitați de Comisie care dețin date științifice relevante. Și acest aspect reprezintă o oportunitate pentru ONG-uri pentru a propune pe viitor experți, care pot oferi consultanță în procesul de selectare a siturilor.

6.2. Cum decurge un seminar?

La început, reprezentanții Comisiei prezintă procesul în linii generale, trecând apoi la detalierea regulilor și ale principalelor obiective ale seminarului.

Nu există un mecanism de luare de decizii prin vot, participanții întotdeauna încercând să ajungă la un consens, pentru a rezolva toate problemele. În primul stadiu, participanții discută lista de referințe - propusă de autoritățile naționale ale țării respective -, cu tipurile de habitate și speciile care apar în regiunea biogeografică prezentată. Ca rezultat al discuțiilor, noi habitate sau specii pot fi adăugate, sau unele habitate sau specii care nu apar în regiune pot fi șterse de pe listele de referință. Mai târziu, în proces nu mai pot fi adăugate noi specii sau tipuri de habitat pe liste.

Cea mai importantă întrebare a seminarului este dacă fiecare tip de habitat din Anexa I și fiecare specie din Anexa II sunt suficient reprezentate în siturile propuse, pentru a le asigura statul de conservare favorabilă (FCS). Discuția se bazează pe analiza preliminară a listei, elaborată de ETC și trimisă participanților înainte de seminar, analiză concepută în conformitate cu regula „20-60”. Oricum, marea parte a cazurilor discutate sunt foarte complexe și necesită o analiză mai detaliată.

a. **„Regula 20% - 60%”.**

Regula 20% - 60%:
- tipurile de habitate și speciile ale căror populații sunt prezente în procent de peste 60% sunt considerate, în principiu, suficient reprezentate;
- tipurile de habitate și speciile ale căror populații sunt prezente în procent de sub 20% sunt considerate, în principiu, insuficient reprezentate;
- tipurile de habitate și speciile ale căror populații sunt prezente în procente, între 20% - 60%, reprezintă subiectul discuțiilor pentru fiecare caz în parte.

În general, această regulă se aplică pentru a simplifica procedurile și pentru a economisi timp, dar există și excepții de la această regulă. Pe de o parte, în cazul tipurilor de habitat și a speciilor ce apar în arii protejate sau care au suferit recent deteriorări, semnalate ca prioritare prin Directiva Habitare sau din alte motive, procentul de prezență de 60% poate fi considerat necesar pentru a obține un statut de conservare favorabil. Pe de altă parte, un procent de sub 20% poate fi considerat adecvat în cazul anumitor habitate sau specii cu o distribuire generală, care prezintă

variații genetice și ecologice limitate. În orice caz, nu trebuie uitat că acesta reprezintă un ghid și nu o regulă de aur!

b. **Selectare caz după caz**

În cursul discuțiilor pe fiecare caz, pot fi luate în considerare următoarele puncte:

- dacă siturile propuse reprezintă distribuția geografică a tipurilor de habitat sau a speciilor respective;
- dacă siturile propuse includ toate variațiile ecologice ale habitatului și respectiv genetice ale speciilor;
- dacă există vreun (potențial) factor natural sau antropologic care ar putea afecta distribuția și abundența tipului de habitat sau a speciilor;
- dacă se asigură conexiuni între diferite populații;
- acoperirea trebuie să fie mai mare în țările responsabile pentru conservarea unui tip de habitat sau specie, datorită procentului ridicat de distribuție a acestora în respectiva țară;
- siturile propuse trebuie să cuprindă arii esențiale pentru ciclul de viață al speciilor, chiar și în cazul celor cu o distribuție largă.

Dacă prezența unui tip de habitat sau specie se dovedește a fi insuficientă într-unul din Statele Membre, prin siturile propuse, se va cere Statului Membru să propună situri adiționale.

După seminarul biogeografic, ETC/BD va trimite participanților concluziile întâlnirii, inclusiv următoarele date:

- Lista de referință a tipurilor de habitate și a speciilor prezente în bioregiunea X” (versiunea revizuită);
- Concluzii cu observații suplimentare despre tipurile de habitate și a speciilor din pSCI-uri (versiune revizuită, vezi Apendix II);
- Lista pSCI-urilor cu observații despre interesul comunitar, ce indică dacă un sit în această fază a fost selectat, se află încă în discuție sau a fost respins.

Directoratul General pentru Mediu al Comisiei Europene analizând aceste concluzii, va cere statelor membre să adauge noi situri pe listelor de pSCI sau

să verifice informațiile științifice dacă este necesar. Despre noua listă – dacă este sau nu suficientă și completă - se discută în cadrul negocierilor speciale bilaterale.

6.3. Runde adiționale ale seminarului biogeografic

Rundele adiționale ale seminarului biogeografic se pot organiza de Comisia Europeană în cazul în care rezultatele primului seminar o cer. Acest lucru s-a întâmplat în cazul unor state din UE15; de asemenea și în cazul Poloniei va fi organizat un al doilea seminar, pentru că lista de pSCI-uri întocmită de guvern nu a fost suficientă pentru o bază de discuții la primul seminar. În cazul celorlalte state noi (2004, EU10) primul seminar biogeografic a fost un succes și a fost continuat prin negocieri bilaterale între Comisia Europeană și Statele Membre.

6.4. Negocieri bilaterale

Scopul acestor negocieri este acceptarea listei siturilor de importanță comunitară (SCI) pentru fiecare țară dintr-o regiunea biogeografică. De obicei, reprezentanții ONG-urilor nu sunt invitați la aceste negocieri, dar există și excepții: de ex. în Marea Britanie au fost implicate și ONG-urile la aceste negocieri.

6.5. Acceptarea oficială a Siturilor de Importanță Comunitară (SCI-uri)

După încheierea negocierilor bilaterale, Comisia adoptă oficial lista Siturilor de Importanță Comunitară. Pentru statele din EU15, Comisia a adoptat lista tuturor regiunilor biogeografice - cu mare întârziere - până în iulie 2006. Lista este completată cu situri din țările membre în 2007, 2008 și 2009.

6.6. Desemnarea siturilor

Toate Statele Membre aderente trebuie să desemneze Siturile de Importanță Comunitară (SCI) ca Arii de Conservare Specială (SAC) în curs de 6 ani de la adoptarea oficială a listei de către CE. Ariile de Protecție Specială Avifaunistică (SPA) trebuie desemnate pe baza Directivei Păsări până în ziua aderării.

7. Rolul ONG-urilor în proces

Rolul ONG-urilor este de a sprijini procesul de desemnare și de a garanta că toate siturile importante au fost incluse în rețea.

ONG-urile pot contribui la procesul de desemnare în mai multe moduri. În primul rând, acestea au la dispoziție următoarele metode de participare la procesul de elaborare a listelor naționale de pSCI-uri:

- colectarea și analizarea datelor pentru a identifica pSCI-urile din propria țară;
- transmiterea datelor științifice proprii, pe care autoritățile naționale le pot folosi (în cele mai multe țări);
- participarea la întâlniri și forumuri legate de NATURA 2000;
- informarea publicului despre programul NATURA 2000;
- realizarea unor propuneri de pSCI-uri;
- evaluarea listei naționale de pSCI și comentarea acesteia;
- participarea în grupuri de lucru oficiale (numai în câteva țări).

De asemenea, ONG-urile pot participa la seminarii biogeografice prin EHF. Aici, ONG-urile au o șansă reală de a argumenta și de a cere reprezentanților Statele Membre, propuneri adiționale de situri. Reprezentanții ONG trebuie să facă dovada unei foarte bune documentări referitoare la procesul de desemnare a acestor arii și la ariile naturale din propria țară.

ONG-urile pot influența discuțiile prin:

- participarea la seminariile biogeografice – reprezentarea ONG-urilor într-un mod corespunzător este vital în acest proces;
- „listele martor” (Shadow lists): ONG-urile pot ajuta la evaluarea calității propunerilor. Dacă apar insuficiențe, acestea pot pune convinge reprezentanții guvernamentali și pe cei ai Comisiei, să includă situri de pe ”listele martor” pe listele oficiale.
- evaluarea critică a datelor oferite de ETC/ BD și de Statele Membre.

ETC și procesul de desemnare depind foarte mult de datele furnizate de Statele Membre, de aceea aceste date trebuie să prezinte realitatea. Informațiile ONG-urilor puse la dispoziția ETC sunt menite să corecteze sau să completeze realitatea și pot juca un rol crucial în această fază.

- concentrarea pe priorități, selectând câteva tipuri de habitate și specii prioritare. Din păcate, adesea este imposibil să se evalueze toate tipurile de habitate și specii. ONG-urile trebuie să se concentreze pe specii și habitate pentru care dispun de date suficiente și pentru care pot să realizeze evaluarea necesară.
- păstrarea contactului permanent cu reprezentanții ETC/ BD, cu cei ai Statelor Membre, dar mai ales cu experții independenți.

8. Viitorul

Prima listă a SCI-urilor pentru regiunile biogeografice din țările EU15 a fost deja aprobată. Lista de SCI-uri pentru regiunea Pannonică a fost realizată de ETC/ BD și a fost trimisă la Statele Membre pentru a fi aprobată; actualizarea listelor pentru regiunile Atlantic, Boreal și Continental este în curs de finalizare.

Conform Directivei Habitat, Statele Membre sunt obligate să furnizeze un raport despre implementarea Directivei Habitat la fiecare 6 ani. Primul raport pentru EU25 este în 2007, iar România și Bulgaria vor trebui să trimită primul raport în 2013. De asemenea, după ce rețeaua NATURA 2000 va finalizată, Comisia Europeană intenționează să înlocuiască barometrul NATURA 2000 - care până acum a fost concentrat pe procesul de desemnare a siturilor – cu un barometru ce indică progresul managementului acestor arii, bazat pe indicatori simpli. Mai târziu, acest barometru poate juca un rol important în revizuirea și evaluarea progresului în relație cu rețeaua NATURA 2000.

Până în 2006 principala sursă de finanțare a UE pentru Natura 2000 a fost fondul LIFE Nature. Suportul financiar pentru rețeaua NATURA 2000 se va schimba în perioada 2007 - 2013. Finanțarea trebuie integrată în Politicile Structurale și de Coeziune. EARDF (European Agricultural Rural Development Fund - Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală) va reprezenta o sursă de finanțare care să susțină posibile compensări pentru fermieri sau dezvoltarea unui plan de management. Alte obiective pot fi incluse în ERDF (European Rural Development Fund - Fondul European de Dezvoltare Rurală), ESF (European Social Fund - Fondul Social European), Fondul Piscicol, etc. .

Programul pentru Natură LIFE va fi înlocuit cu LIFE+, ce va furniza sume – comparativ – mai mici pentru alte măsuri necesare.

9. Concluzii

Seminariile biogeografice sunt puncte cruciale în implementarea Directivei Habitate. ONG-urile pot și trebuie să joace un rol foarte important în acest proces. Rolul clasic al ONG-urilor, ca apărători ai biodiversității, este în foarte important în implementarea Directivei Habitate, inclusiv prin participarea la seminarii biogeografice.

Acestea sunt etapele în care se decid Siturile de Importanță Comunitară (SCI). Pentru a alege și a evalua corect siturile din diferitele țări, din aceeași regiune biogeografică, atât informațiile locale cât și competența științifică și puterea de lobby trebuie să fie mobilizate. Acest efort imens de coordonare este susținut de Forumul European pentru Habitate (EHF), o rețea de coaliții de ONG-uri care lucrează la implementarea Directivei Habitate în Europa. EHF a numit CEEWEB, drept coordonatorul participării ONG-urilor la Seminariile Biogeografice ale Statelor Membre Noi (cu excepția a două state, Cipru și Malta, unde WWF coordonează această activitate).

10. Forumul European pentru Habitate⁴

Forumul constă din 16 rețele internaționale de ONG-uri dedicate conservării, restaurării și folosirii durabile a habitatelor și speciilor din Europa, activând pentru natură cu scopul de a îmbunătăți starea speciilor, habitatelor și siturilor.

Misiune

Forumul European pentru Habitate a fost fondat în 1991 pentru:

- a reprezenta interesul societății civile în domeniul conservării valorilor naturale din Europa, în implementarea Directivelor UE Habitate și Păsări;
- a influența pozitiv politicile și legislația privind biodiversitatea prin discuții și parteneriate cu „factorii de decizie” relevanți.

Scopuri

Consilierea și influențarea:

- dezvoltarea și implementarea legislației privind conservarea naturii;
- managementul practic și folosirea durabilă a resurselor naturale;
- monitorizarea biodiversității și elaborarea indicatorilor;
- promovarea informațiilor, a educației și a conștientizării publice, toate legate de subiectul biodiversității în Europa.

Srijinirea implementării:

- Directivelor Uniunii Europene, Habitate și Păsări, și a programului NATURA 2000;
- Planului de Acțiune și Comunicarea pentru Biodiversitate al UE.

Promovarea conservării naturii și a folosirii durabile a resurselor naturale din Europa,

- prin:
- Convenția pentru Diversitate Biologică;
  - Convenția de la Berna.

Promovarea comunicării:

- între ONG-urile europene de conservare a naturii, pentru a mări eficiența programelor lor.

---

⁴ Această parte a textului a fost scrisă și publicată de membrii Forumului European pentru Habitate, cu sprijinul secretariatul EHF.

Forumul a dezvoltat:

- O comunicare eficientă între UE și ONG-urile internaționale de conservare a naturii din Europa.

Forumul lucrează prin:

- diseminarea informațiilor în rețea, prin intermediul secretariatului EHF;
- activitatea în parteneriat, în activitățile prioritare;
- schimbul de informații despre potențialele surse de finanțare;
- schimbul regulat de publicații și noutăți;
- întrunirea membrilor la fiecare 6 luni;
- reprezentarea membrilor în cadrul forurilor europene importante, cum ar fi Grupul de Lucru Științific pentru Habitate, Grupul Experților în Biodiversitate al Comisiei Europene, Comitetul Permanent (Standing Committee) al Convenției de la Berna, și prin consultanță privind implementarea Directivei Habitate și stabilirea rețelei NATURA 2000.

Obiectivele principale:

- coordonarea interesului comun al activităților membrilor, pentru o eficiență mărită a programelor lor;
- alegerea unui „portofoliu” de activități, după rezultatele dezbaterilor dintre membrii forumului, la întâlnirile regulate;
- identificarea de noi activități, prin care cele 16 rețele de ONG-uri pot colabora.

Membrii EHF:

A Rocha International

3 Hooper Street
Cambridge
CB1 2NZ
UK

www.arocha.org

BirdLife International

European Community Office

Avenue de la Toison d'Or 67
B-1060 Brussels
Belgium

www.birdlife.org

Butterfly Conservation Europe,

PO Box 506, NL-6700 AM Wageningen,
Netherlands

www.bc-europe.org/

Central- and East-European Working Group for the Enhancement of Biodiversity

11/A Kuruclesi
H-1021 Budapest
Hungary

www.ceeweb.org

EUCC - The Coastal Union

P.O. Box 11232
NL-2301 EE Leiden
The Netherlands

www.eucc.nl

EUROPARC Federation

Kröllstrasse 5
PO Box 1153
D-94 475 Grafenau
Germany

www.europarc.org

European Environmental Bureau

Boulevard de Waterloo 34
B-1000 Brussels
Belgium

www.eeb.org

European nature Heritage Fund (Euronatur)

Konstanzenstrasse 22
D-78 315 Radolfzell
Germany

www.euronatur.org

Eurosite

Postbus 90154
NL-5000 LG Tilburg
The Netherlands

www.eurosite-nature.org

Fedenatur

Crtra. de l'Església, 92
E-08017 Barcelona, Spain

www.fedenatur.org/

International Mire Conservation Group

Botanical Institute
Grimmer Strasse 88
D-17 487 Greifswald
Germany

www.imcg.net

IUCN, The World Conservation Union

Regional Office for Europe

Boulevard Louis Schmidt, 64
1040 Brussels
Belgium

www.iucneurope.org

Planta Europa:

C/o Plantlife International

14 Rolleston Street
Salisbury, SP1 1DX
UK

www.plantaeuropa.org

Societas Europea Herpetologica

655A Christchurch Road
Boscombe Bournemouth
Dorset BH1 4AP
UK

www.herpconstrust.org.uk

Wetlands International

PO Box 471
NL-6700 Wageningen
The Netherlands

www.wetlands.org

WWF European Policy Office

Avenue de Tervuren, 36
B-1040 Brussels
Belgium

www.panda.org/epo

11. Anexe

Anexa I

Descrierea sitului

Fiecare sit este descris în formularul numit Standard Data Form⁵, care cuprinde următoarele cerințe:

- identificarea sitului (numele, codul, etc.);
- locația sitului (coordoanate, altitudine, arie, administrație, regiune biogeografică);
- informațiile ecologice:
  - despre tipul de habitat (cod, acoperire în procente, reprezentativitate, suprafață relativă, statut de conservare, evaluare globală)
  - despre specii (cod, nume, mărimea populației, evaluarea sitului pentru populația speciei, conservare, izolare și aspect global).
- descrierea sitului (acoperirea în procente a habitatelor, calitate și importanță, vulnerabilitate, proprietate, documentație);
- statutul de protecție a sitului și relațiile cu biotipurile CORINE:
  - relația cu alte situri desemnate, naționale sau regionale (nume sit, suprapunere în procente);
  - relația cu alte zone de protecție internaționale (Ramsar, World Heritage, etc.);
  - relația cu siturile CORINE biotop (codul sitului CORINE, suprapunere în procente).
- impacturi și activități în sit și în împrejurul sitului:
  - impacte generale (codul activității, intensitate, acoperire în procente, influență);
  - managementul sitului (responsabil, planuri).
- hartă, fotografii.

---

⁵

http://ec.europa.eu/environment/nature/nature_conservation/natura_2000_network/standard_data_forms/index_en.htm

Anexa II

Potențiale concluzii după primul stadiu

După primul stadiu al seminarului Directoratul General pentru Mediu al Comisiei Europene și Centrul European pentru Diversitate Biologică (ETC/BD), categorizează tipurile de habitate și speciile conform reprezentării lor în pSCI-uri.

Următoarele categorii au fost folosite la seminariile anterioare:

SUF:	prezență suficientă, nu sunt necesare propuneri de noi situri;
SUF (CD):	prezență suficientă, nu sunt necesare propuneri de noi situri, corectări de date (de ex. să se asigure că toate câmpurile obligatorii au fost completate);
IN MIN:	prezență insuficientă, lipsurile pot fi completate prin notarea habitatului/ a speciei, în pSCI existente, unde este prezent/ prezentă, dar nu a fost notată;
IN MOD:	prezență insuficientă, este necesară propunerea de noi situri;
IN MAJOR:	prezență insuficientă, unde nu au fost propuse situri sau au fost propuse foarte puține;
Deschis (Open):	Nu s-a ajuns la concluzii și sunt necesare examinări ulterioare;
Scient. reserve:	Examinarea științifică a datelor și/ sau propunerea de alte posibile situri;
Marine reserve:	Rezerva științifică generală datorată incertitudinii științifice referitoare la habitat și distribuția speciilor în apele marine (offshore);
Reserve:	Habitat și specii listate în Anexele Directivei, prezente numai în partea de nord a Ciprului (nu există situri propuse);
?	Rezerva științifică față de lista de referințe: prezența habitatului sau/ și speciei ce urmează să fie verificată și confirmată.

Anexa III.
Specii periclitate și tipuri de habitate din Statelor Membre
(ETC, Iulie 2006⁶)

	Număr total de specii sau tip de habitat periclitat	Număr de specii și tip de habitat prioritar	Anexe
Păsări	195	-	Anexa I a Directivei Păsări
Mamifere	51	18	Anexa II a Directivei Habitate
Reptile	24	7	
Amfibieni	24	4	
Pești	82	7	
Nevertebrate	134	14	
Plante	572	204	
Tip de habitat	218	67	Anexa I a Directivei Habitate

⁶ http://biodiversity.eionet.europa.eu/activities/Natura_2000/Nb_hab_sp_annexes_Directives.pdf

Linkuri importante

European Commission, DG Environment Nature Conservation homepage:

<http://ec.europa.eu/environment/nature/>

Legal text of the Habitats and Birds Directives:

http://ec.europa.eu/environment/nature/biodiversity/current_biodiversity_policy/eu_biodiversity_legislation/habitats_birds_directives/index_en.htm ETC/BD homepage:

<http://biodiversity.eionet.europa.eu/>

Publicații utile

McLeod, CR, Yeo, M, Brown, AE, Burn, AJ, Hopkins, JJ, & Way, SF (eds.) (2002) *The Habitats Directive: selection of Special Areas of Conservation in the UK*. 2nd edn. Joint Nature Conservation Committee, Peterborough www.jncc.gov.uk/SACselection

Contacte

ETC/BD

EEA-European Topic Centre on Biological Diversity (ETC/BD)

MNHN, 57, rue Cuvier, F-75231 Paris cedex 05, FRANCE

<http://biodiversity.eionet.europa.eu/>

Director: Carlos ROMÃO

European Commission's Environment Directorate-General

BU-9, 3/204; Rue de la Loi 200; B-1049 Brussels; Belgium

http://ec.europa.eu/environment/index_en.htm

Directorate B: Protecting the Natural Environment

Director Ladislav MIKO

Unit B2. Nature & Bio-diversity

Head of the Unit Patrick MURPHY

Enlargement co-ordinator: Andras DEMETER

Versiunea în limba engleză realizată cu sprijinul financiar :

Versiunea în limba română realizată cu sprijinul financiar:

Nemzeti Civil Alapprogram Nemzetközi Civil Kapcsolatok és Európai Integráció Kollégiuma, Hungary.